

Insatser för en ekonomi i balans

Region Västmanland

Mars 2025

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av den ekonomiska förvaltningen inom Region Västmanland. Revisionsobjekt i granskningen är primärt hälso- och sjukvårdsnämnden. Granskningen har även omfattat regionstyrelsen.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga.

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Finns det tydliga etablerade regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på både regionövergripande nivå och på nämnds nivå?	Ja	
2. Säkerställer hälso- och sjukvårdsnämnden respektive regionstyrelsen en löpande kunskap om ekonomiskt läge?	Ja	
3. Finns en tydlig plan för hur och när hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomi kommer vara i balans (regionanslaget täcker kostnaderna)?	Delvis	
4. Säkerställer hälso- och sjukvårdsnämnden att nämnden erhåller löpande återrapportering om beslutade åtgärder och dess effekt?	Ja	
5. Vidtar hälso- och sjukvårdsnämnden tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?	Nej	
6. Vidtar regionstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt vid befarat ekonomiskt underskott?	Delvis	

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden har inte säkerställt att dess verksamhet bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under år 2024. Den interna kontrollen inom granskade områden bedöms inte vara helt tillräcklig.

Regionstyrelsens uppsikt avseende hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska förvaltning har inte helt varit tillräcklig under granskningsperioden.

För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Utifrån de iakttagelser och bedömningar som gjorts i granskningen lämnas följande rekommendation till hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Att hälso- och sjukvårdsnämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att säkerställa att nämndens verksamhet kan bedrivas inom de ramar som fullmäktige gett för de kommande åren.

Innehållsförteckning

Innehåll

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	4
Avgränsning	4
Metod	4
Granskningsresultat	5
Inledande iakttagelser och utgångspunkter	5
Regler och riktlinjer för ekonomistyrning	6
Löpande kunskap om ekonomiskt läge	7
Plan för ekonomi i balans	10
Löpande återrapporering till nämnd	14
Åtgärder för en ekonomi i balans	15
Åtgärder utifrån uppsiktsplikt	16
Avslutning	18
Sammanfattande bedömning	18
Rekommendation	18
Bilagor	19

Inledning

Bakgrund

En fungerande ekonomistyrning är en viktig del av den samlade styrningen och ledningen av regionen. Att en och samma nämnd eller verksamhet under flera år har stora återkommande ekonomiska underskott kan tyda på att ekonomistyrningen inte fungerar, på bristande politiskt ansvarstagande eller att resursfördelningen inte sker utifrån realistiska underlag.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar enligt kommunallagen 6 kap. § 6 för att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt. Regionstyrelsen ansvarar enligt samma lag 11 kap. § 8 för att ett förslag till budget upprättas. Det är regionstyrelsen som ska tydliggöra när de olika nämnderna ska inlämna underlag med mera till regionstyrelsen. Regionstyrelsen ska enligt samma lag ha uppsikt över nämndens verksamhet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisade år 2023 ett underskott mot tilldelad driftbudget på 1 033 mnkr. Detta föranledde revisorerna att rikta en anmärkning mot hälso- och sjukvårdsnämnden för brister i den interna styrningen och kontrollen avseende ekonomi samt bristande ekonomisk måluppfyllelse. En granskning av nämndens insatser för att under året komma till rätta med en omfattande ekonomisk obalans visade att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder. Nämnden rekommenderades bland annat att sätta upp tydligare delmål och säkerställa mer detaljerad uppföljning av effekter av olika insatser.

Med anledning av den anmärkning som lämnades i revisionsberättelse för 2023, samt att ekonomirapporterna pekar på ett kraftigt underskott även 2024, har regionens revisorer bedömt det som angeläget att genomföra en ny granskning av regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens arbete med insatser för en ekonomi i balans.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet är att bedöma om hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställer att nämndens verksamhet bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt samt med en tillräcklig intern kontroll. Syftet är därtill att bedöma om regionstyrelsen fullgör sin uppsiktsplikt när det gäller hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska förvaltning.

Följande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Finns det tydliga etablerade regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på både regionövergripande nivå och på nämndsnivå?
2. Säkerställer hälso- och sjukvårdsnämnden respektive regionstyrelsen en löpande kunskap om ekonomiskt läge?
3. Finns en tydlig plan för hur och när hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomi kommer vara i balans (regionanslaget täcker kostnaderna)?
4. Säkerställer hälso- och sjukvårdsnämnden att nämnden erhåller löpande återrapportering om beslutade åtgärder och dess effekt?
5. Vidtar hälso- och sjukvårdsnämnden tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

6. Vidtar regionstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt vid befarat ekonomiskt underskott?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Granskningen utgår från följande kriterier:

- Kommunallagen 6 kap. § 6
- Regioninterna styrdokument/särskilda fullmäktigebeslut som berör granskningsområdet.

Avgränsning

Granskningen avser regionstyrelsen respektive hälso- och sjukvårdsnämnden. Granskningen avser i huvudsak 2024 års verksamhet.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning av riktlinjer, regler och rutiner inom området, analys av ekonomiska underlag, prognoser och uppföljningar, granskning av protokoll och underliggande handlingar med mera.

Intervjuer har genomförts med tjänstepersoner samt företrädare för regionstyrelsen och för hälso- och sjukvårdsnämnden. De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Under året har nämndens ekonomirapporter och tertialrapporter löpande följts och analyserats. Nämndens aktiva beslutsfattande har även kartlagts.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna riktlinjer för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Inledande iakttagelser och utgångspunkter

Granskningen avser i huvudsak 2024 års verksamhet och utgår således från den regionplan och förvaltningsplan som varit styrande för nämndens verksamhet under det året. Granskningen utgår från nedanstående utgångspunkter utifrån regionfullmäktiges, regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll.

Regionfullmäktige beslutade 2023-06-13 § 78 om att fastställa regionplan och budget 2024-2026 i sin helhet. I ärendets beskrivning anges att regionens ekonomiska situation kräver att hälso- och sjukvårdsnämnden parallellt arbetar med det långsiktiga omställningsarbetet och vidtar kortsiktiga åtgärder med tydlig effekt. Förändringar i utbud och strukturer kan komma att krävas som en följd av detta. Budgeten beskrivs bygga på att tillräckliga effekter uppnås i nämnderna för att verksamheterna ska kunna bedrivas inom tilldelad ram. I regionplanen tilldelas nämnden en ram om 8 712,6 mnkr. Ingen information om ekonomisk obalans rörande hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhet framgår av dokumentet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 2023-11-13 § 141 om förvaltningsplan 2024-2026. I planen finns det hänvisningar till en kvarvarande underskottspost på -800 mnkr från år 2023. Nämnden bedömer att det fortsatt finns ett behov av underskottspost och bedömer att den för 2024 uppgår till -1 100 mnkr. Nämnden beslutade vidare 2024-01-24 § 12 om att upphäva tidigare beslut om förvaltningsplan utifrån att redovisad underskottspost på -1 100 mnkr avvikit med 300 mnkr från den underskottspost som nämnden uppger finns i regionplanen på -800 mnkr. Då utökningen innebär ett avsteg från regionplan och beslutad ram fattar nämnden beslut om att fullmäktige ska informeras om att nämnden ser svårigheter med att under 2024 bedriva verksamhet inom tilldelad ram. Nämnden bedömer det som osannolikt att den i regionplanen redovisade underskottsposten om 800 mnkr kommer att räcka och att det i förvaltningsplanen redovisade underskottet på 1 100 mnkr är mer realistisk. Utöver åtgärder som är inarbetade i förvaltningsplanen anges att det pågår ett arbete med struktur- och andra åtgärder med förväntad effekt under 2024. Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltningsplan för 2024-2026 godkänns under förutsättning att regionfullmäktige accepterar den utökade underskottsposten.

Regionfullmäktige behandlar ärendet 2024-02-13 § 12. Av beslutet framgår att regionfullmäktige har förståelse för att omställningsarbete tar tid och ger hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att intensifiera arbetet med ekonomisk effekthemtagning av pågående åtgärder så att underskottet minskar. Vi kan inte se att hälso- och sjukvårdsnämnden fattat något ytterligare beslut kring förvaltningsplan 2024-2026 eller kommenterat regionfullmäktiges beslut.

Regionfullmäktige beslutade 2024-06-12 § 100 om att fastslå regionplan och budget 2025-2027. Beslutad ram uppgår till 8 937,6 mnkr. Regionfullmäktige beslutade även om att acceptera ett utgående underskott inom hälso- och sjukvårdsnämnden om 800 mnkr för år 2025. Av beredningen i regionstyrelsen 2024-05-28 § 105 framgår att regionen gör ett avsteg under 2025 från principen om att balanskravsresultatet över en konjunkturcykel ska motsvara två procent av skatter och generella statsbidrag. Detta till

följd av regionstyrelsens tillfälliga intäktsförstärkning till hälso- och sjukvårdsnämnden som medför en nollbudgetering på regionövergripande nivå.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 2024-12-04 § 161 om förvaltningsplan 2025-2027. Nämnden bedömer i planen att underskottet för 2025 uppgår till 750 mnkr och beskriver möjligheten att hantera underskottet som begränsat på både kort och lång sikt. Även om full effekt av samtliga planerade förändringsinsatser uppnås enligt plan kommer ekonomisk balans inte att uppnås till 2029. Nämnden konstaterade i beslutet att budgeten för 2025 inte kommer att nå balans under året men att den håller sig inom det i regionplan och budget konstaterade underskottet på 800 mnkr. Förvaltningsplan och budget 2025 följer den åtgärdsplan som nämnden beslutade om 2024-09-25 § 114.

Regionfullmäktige konstaterade 2025-02-11 § 34 att nämndens budgeterade strukturella underskott minskar och ligger i linje med den i regionplan och budget accepterade nivån för 2025. Resterande underskott som inte hanteras av nämndens beslutade åtgärdsplan behöver omhändertas i regionplaner och budgetar för kommande år.

Denna granskning avser år 2024 och de iakttagelser och bedömningar som redovisas nedan görs utifrån utgångspunkter att regionfullmäktige inte beslutat att acceptera ett underskott för hälso -och sjukvårdsnämnden avseende 2024.

Regler och riktlinjer för ekonomistyrning

Revisionsfråga 1: Finns det tydliga etablerade regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på både regionövergripande nivå och på nämndsnivå?

Iakttagelser

Vid föregående års revision konstaterades att det fanns regler och riktlinjer för ekonomistyrning på såväl regionövergripande nivå som på verksamhetsnivå. Förekommande styrdokument bedömdes i allt väsentligt vara tydliga.

I årets granskning har följande noterats:

I *riktlinje för regionens styrprocess*, som beslutas av regionstyrelsen, beskrivs på övergripande nivå hur styrning och kontroll inom regionens verksamheter ska vara utformad. Vi noterar att styrelsen under 2024 (§ 227) har prövat aktualiteten i befintliga riktlinjer. Granskningen visar att riktlinjerna har uppdaterats avseende uppföljning vid delårsrapporten respektive styrelsens uppsiktsplikt.

I styrelsens uppdrag ingår att leda och samordna regionens budgetprocess. Granskningen visar att styrelsen inför 2024 tvingas göra avsteg från principen att budgetera ett resultat som avviker från regionens långsiktiga finansiella mål. I sammanhanget noteras att styrelsen under året även genomfört en översyn av regionens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Enligt regionens styrmodell fastställer regionfullmäktige mål, uppdrag och ekonomiska ramar till styrelse och driftnämnder. I hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag ingår att fördela tilldelad resursram mellan sina verksamheter.

I intervjuer anges att regionstyrelsen sedan januari 2024 även genomför presidiedialoger som en del i uppföljningsprocessen där representanter för respektive

förvaltning och nämndernas presidium träffar regionstyrelsen för att diskutera utmaningar och förutsättningar vad gäller verksamhet och ekonomi.

Hälso- och sjukvårdsnämndens övergripande styrning kommer i första hand till uttryck genom en 3-årig förvaltningsplan. Granskning av förvaltningsplan 2024-2026 visar att den bland annat anger att förvaltningen ska ha resultatdialoger med hälso- och sjukvårdsnämnden för uppföljning och redovisning av:

1. Måluppfyllelse utifrån förvaltningsplan och förvaltningsspecifika mål med indikatorer och målvärde,
2. Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse och
3. Åtgärder för att hantera uppkomna avvikelser.

Vidare anges att en löpande uppföljning ska ske månadsvis med respektive områdesledning. Uppföljning ska därtill ske via skriftlig rapportering och schemalagda muntliga möten med områdeschefer. Dialogmöten mellan förvaltningsledning och respektive områdesledning ska även genomföras tertialvis i anslutning till delårsrapportering. Områdeschefer och stabschefer följer upp verksamheten inom sina olika områden.

I övrigt noteras att hälso- och sjukvårdsnämnden under 2024 - i enskilda beslut - lämnat direktiv till verksamheten som avser ekonomisk uppföljning/återrapportering till nämnden.

Bedömning

Finns det tydliga etablerade regler och riktlinjer för ekonomistyrningsprocessen på både regionövergripande nivå och på nämndsnivå?

Ja.

Bedömningen baseras på följande:

- Det finns dokumenterade riktlinjer för ekonomistyrning på såväl regionövergripande nivå som nämndsnivå. Riktlinjerna reglerar i rimlig grad processen för ekonomistyrning (planering, uppföljning, redovisning, utvärdering).
- Förekommande riktlinjer är tydliga, bland annat när det gäller uppföljning/rapportering till såväl hälso- och sjukvårdsnämnden som regionstyrelsen.
- Förekommande direktiv/riktlinjer är aktuella och etablerade inom verksamheten.

Löpande kunskap om ekonomiskt läge

Revisionsfråga 2: Säkerställer hälso- och sjukvårdsnämnden respektive regionstyrelsen en löpande kunskap om ekonomiskt läge?

I begreppet "ekonomiskt läge" kan inkluderas en mängd faktorer. Vi har i denna granskning valt att rikta fokus på utfall och årsprognos för regionens/nämndens löpande driftverksamhet.

Iakttagelser

Vid 2023 års revision bedömdes såväl nämnden som styrelsen säkerställt tillräcklig kunskap om förekommande ekonomiskt läge.

Årets granskning visar följande:

Regionstyrelsen

Regionfullmäktige har fastställt regionplan och budget för 2024-2026. Av planen framgår att regionen budgeterar ett underskott år 2024 (-53 mnkr).

Vid genomgång av regionstyrelsens protokoll för år 2024 framgår att regionstyrelsen vid alla sammanträden erhållit information om den ekonomiska utvecklingen inom regionens förvaltningar, antingen via muntlig föredragning eller via delgivning av nämndernas protokoll.

Av genomgången framkommer att alla nämnder inte är representerade vid varje föredragning. Regionstyrelsen har inte erhållit information från hälso- och sjukvårdsnämnden under sammanträdet den 19 november.

Granskningen visar att styrelsen under 2024 bland annat erhållit nedanstående information om regionens ekonomiska läge.

Tabell 1: Resultat och prognos för regionens samlade verksamhet 2024

Period	Resultat för perioden, mnkr	Årsprognos, mnkr	Avvikelse mot årsbudget, mnkr
Per februari	-837	-926	-873
Delårsrapport 1	-903	-898	-845
Delårsrapport 2	-561	-690	-637
Per oktober	-574	-625	-572
Årsresultat	-552	-	-499

Styrelsen har i ett tidigt skede fått information om att regionens samlade verksamhet riskerar redovisa ett stort negativt resultat för år 2024. Under senare delen av året har underskottet minskat något. Det förbättrade resultatet är delvis hänförligt till kostnadsreducerande åtgärder.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Som ett led i granskningen har hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll för 2024 analyserats. Genomgången visar att nämnden regelbundet tar del av nämndens ekonomiska utfall och prognos för helåret. I följande tabell redovisas lämnade prognoser och utfall för hälso- och sjukvårdsnämnden under år 2024.

Tabell 2: Resultat och prognos för hälso- och sjukvårdsnämnden 2024

Period	Resultat för perioden, mnkr	Avvikelse mot månadsbudget, mnkr	Årsprognos: avvikelse mot årsbudget, mnkr
Per januari	-108,5	-	-
Per februari	-215	-191	-1 180
Per mars	-321	-297	-1 180
Delårsrapport 1	-475	-426	-1 235
Per maj	-615,6	-545,7	-1 235
Per juli	-675	-698	-1 235
Delårsrapport 2	-622	-695	-1 045
Per oktober	-834	-866,6	-1 045
Per november	-959	-971	-1 045
Årsresultat	-997,2	-	-

Av sammanställningen framgår att nämnden i inledningen av året fått tydliga indikationer på att verksamheten inte kommer att bedrivas inom tilldelad driftbudgetram. Resultatförbättring mellan prognos per juli och delårsrapport 2 (per augusti) är i första hand hänförlig till erhållna sektorsbidrag.

Granskningen visar att hälso- och sjukvårdsnämnden under året även erhållit underlag som möjliggör ekonomiska jämförelser med andra regioner.

De intervjuade beskriver rapporteringen kring det ekonomiska läget som tillräcklig.

Bedömning

Säkerställer hälso- och sjukvårdsnämnden respektive regionstyrelsen en löpande kunskap om ekonomiskt läge?

Ja.

Bedömningen baseras på följande:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden respektive regionstyrelsen har fått återkommande ekonomisk rapportering under år 2024.
- Rapporteringen omfattar såväl ekonomiskt läge (resursförbrukning vid bokslutstillfället) som ekonomisk utveckling (prognos för helåret).
- Återrapportering till nämnd och styrelsen har i allt väsentligt skett enligt utfärdade direktiv.

Plan för ekonomi i balans

Revisionsfråga 3: Finns en tydlig plan för hur och när hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomi kommer vara i balans (regionanslaget täcker kostnaderna)?

Iakttagelser

Vid föregående års revision lämnades en rekommendation till hälso- och sjukvårdsnämnden att ta fram en handlingsplan för att hantera nämndens totala underskott.

Inom ramen för årets granskning har följande planer noterats:

1. Förvaltningsplan 2024 respektive förvaltningsplan 2025
2. Åtgärdsplan 2025-2029

Förvaltningsplan 2024

I förvaltningsplanen beskrivs nämndens ekonomiska förutsättningar, med redovisning av tilldelad ram, beslutade ersättningar ur regionstyrelsens anslag, statsbidrag som berör hälso- och sjukvårdsförvaltningen, budget samt investeringar. I planen redovisas även hanteringen av kvarvarande underskott. I förvaltningsplanen 2023 redovisades en underskottspost på -800 mnkr. Möjligheten att hantera detta underskott utan inverkan på kvalitet, produktion och tillgänglighet bedöms i planen för 2024 vara begränsad varvid det kvarstår ett behov av en underskottspost.

Bedömningen av underskottspostens storlek redovisas i nedanstående tabell som är hämtad från nämndens förvaltningsplan:

Tabell 3: Bedömning av kvarvarande underskott

Område	Belopp, mnkr
Ingående underskott Förvaltningsplan 2023	-800
Förändring regionersättning	+406
Anslag och statsbidrag i budget	-65
Övriga intäkter volym och pris, inklusive ökad försäljning	+31
Personalkostnader inklusive ökade sociala avgifter	-329
Reducering utförda timmar	+50
Avtalstrohet och reducerat upphandlingsvärde	+12
Ökade regioninterna kostnader utöver 3,6 %	-40
Övriga kostnader, köpt vård, läkemedel, material	-365
Summa underskott 2024	-1 100

Sammantaget redovisar nämnden ett ingående underskott i förhållande till budget som uppgår till -1 100 mnkr för 2024. Underskottet har praktisk redovisats som en reduktion av personalkostnader i resultaträkningen. Posten har redovisats på området förvaltningsledning och uppges möjliggöra en mer realistisk budgetering på övriga driftområden. Detta beskrivs som viktigt för att verksamheternas chefer ska erhålla en budget som bedöms rimlig.

I förvaltningsplanen anges att det inte bedöms räcka med kortsiktiga besparingar för att nå en långsiktigt ekonomiskt hållbar hälso- och sjukvård med hög kvalitet, även om sådana ska inventeras och genomföras. Underskottet behöver istället arbetas bort långsiktigt genom förändringar i struktur och arbetssätt. Baserat på forskning och erfarenheter från framgångsrika hälso- och sjukvårdsorganisationer ska hälso- och sjukvårdsförvaltningen fokusera arbetet på tre områden;

1. Traditionella besparingar och effektiviseringar,
2. Standardiseringar och minskad variation,
3. Systemperspektiv och uppströmsarbete för att främja hälsa och förebygga ohälsa.

Dessa områden ska vara inarbetade i förvaltningens aktiviteter och bidra till en lägre kostnadsutveckling över tid.

I förvaltningsplanen finns det även mål framtagna som berör förvaltningens ekonomi, med tillhörande indikatorer. Dessa redovisas i nedanstående tabell tillsammans med frekvens för uppföljning.

Tabell 4: Förvaltningsspecifika mål med bäring på ekonomi

Mål	Indikator	Målvärde 2024	Nuläge 2022	Redovisas
Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget	Periodresultat och helårsprognos	Noll i förhållande till budget	Resultat 2022: - 481 mnkr Prognos 2023: - 1 030 mnkr	Månad, Delår, År
Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget	Årsarbetare utifrån arbetade timmar exkl. jour och beredskap	Färre	4 728	Månad, Delår, År
Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget	Utfall jämfört med föregående år	Enligt plan	2021/2022 -116,5 mnkr	Månad, Delår, År
Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget	DRG-poäng/årsarbetare	Högre än föregående år	24	Månad, Delår, År
Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget	Kostnad per arbetad timme enligt DUVA-rapport	Lägre än föregående år	518	Månad, Delår, År
Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget	Investeringar	143,2 mnkr	162,9 mnkr	Delår, ÅR

Åtgärdsplan 2025-2029

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tagit fram en åtgärdsplan (antagen av nämnden 2024-09-25 § 114) för en ekonomi i balans. Granskning av planen visar följande:

- Planen sträcker sig mellan år 2025-2029 och redogör för prognos/beräknat utfall för respektive år.
- Åtgärder finns listade för varje år, tillsammans med förväntad ekonomisk effekt.
- I planen redovisas vilka förutsättningar som förvaltningen baserat planen på, däribland nuvarande utbud och servicenivå, att personalminskningar kan ske utifrån effektiviseringar i arbetssätt samt att det föreligger stora osäkerhetsfaktorer avseende kostnadsutvecklingen för läkemedel, medicinteknisk utrustning och köpt vård, liksom för skatteutveckling, inflation och andra finansiella aspekter.
- Planen beskrivs innehålla omfattande besparingar men de beskrivs inte som tillräckliga för att nå en budget i balans, vilket skulle kräva strukturella förändringar. Planen visar att det genom förändringar i egen bemanning, inhyrd bemanning och verksamhetsmässiga förändringar kan vara möjligt att sänka kostnadsnivån med omkring 375 mnkr. Baserat på antaganden om kostnadsutvecklingstakt,

uppräknningar och ökade intäkter, sammanvägt med andra kända förändringar, beräknas underskottet fortsatt att ligga på mellan 420 till 470 mnkr år 2029.

För att nå en verksamhet med budget i balans, uppges ytterligare omfattande åtgärder att krävas vad gäller omvärdering av ambitionsnivå och ingrepp i utbud och/eller struktur samt utbudspunkter.

Av erhållen åtgärdsplan framgår vidare att hälso- och sjukvårdsnämnden utifrån förvaltningsplan 2025-2027 får i uppgift att genomföra planerade åtgärder 2025 samt ta fram en uppdaterad plan för ekonomiska effekter 2026 och 2027 för att nå hållbar ekonomisk utveckling.

I granskningen framkommer vidare att tilldelad budgetram inte upplevs som realistisk utifrån den sjukvård som regionen önskar bedriva.

Förvaltningsplan 2025

I Regionfullmäktiges beslut (2024-06-12 § 100) avseende regionplan och budget 2025 - 2027 accepteras ett utgående underskott inom hälso- och sjukvårdsnämnden som uppgår till 800 mnkr 2025. Regionfullmäktige har tilldelat nämnden en ram på 8 937,6 mnkr, vilket utgör en ramförändring om 225,07 mnkr mot föregående års ram.

I förvaltningsplan 2025-2027 (fastställd av nämnden 2024-12-04 § 161) redovisas ett kvarvarande underskott på -750 mnkr för år 2025. Underskottet ligger inom ramen för regionfullmäktiges beslut ovan. I planen beskrivs åtgärder ha arbetats in, exempelvis reduceringen av antalet årsarbetare med 156 jämfört med budget 2023, exkluderat närvårdsavdelningen då denna verksamhet tillkommit senare som del i statsbidragsfinansierad vårdplatsutökning.

I förvaltningsplanen anges vidare att de ekonomiska effekterna av alla kommande åtgärder inte redovisas separat i förvaltningsplanen utan räknas in i budgetförändringar. Några utvalda delar redovisas dock i löptext, dessa är:

- Ett koncentrerat akutflöde till Västerås beräknas ge 3,4 mnkr netto, genom lägre personalkostnader (7,2 färre tjänster i Köping och en extra sjuksköterskerad på akutmottagningen i Västerås, motsvarande 2,1 tjänst). Genom att röntgenpersonal omfördelas från jour/beredskap till planerad verksamhet kan cirka 120 fler CT genomföras per vecka, eller 4 800 om året. Den mängden skulle kosta cirka 4 mnkr att köpa.
- Lägre lokalkostnader för laboratorie- och röntgenverksamhet i och med samlokalisering i Fagersta, även viss reducering av personalkostnader, ger en budgeterad lägre kostnad på totalt cirka 1,6 mnkr.
- Förändringar i jourmottagningens öppettider och uppdrag ger en lägre kostnad på minst 7 mnkr jämfört med kostnaden de senaste tolv månaderna. Jourmottagningarna i Västerås och Köping flyttas organisatoriskt till Intraprenad Närvården.
- Ambulansverksamheten i Västmanland budgeterar oförändrat uppdrag utifrån ovanstående.

I planen anges vidare att förvaltningens fortsatta arbete är kopplat till beslutet gällande ekonomisk åtgärdsplan med kostnadsreduceringar 2025-2029. Kommande år beräknas vårdplatsantalet kunna reduceras till förmån av satsningar inom primärvården. Även målet om att verksamheten skall bli oberoende av externt inhyrd personal beskrivs som max 1 % av personalkostnaderna 2026 samt 0,5 % 2027. Trots full effekt av ovanstående insatser är bedömningen att hälso- och sjukvårdsförvaltningen inte kommer att vara i ekonomisk balans år 2029.

Bedömning

Finns en tydlig plan för hur och när hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomi kommer vara i balans (regionanslaget täcker kostnaderna)?

Delvis.

Bedömningen baseras på följande:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden har under 2024 antagit planer för att minska det ekonomiska underskottet inom dess verksamheter. Åtgärderna avser perioden 2024-2029.
- Planerna reglerar i stora drag vilka åtgärder som ska vidtas samt vilken ekonomisk effekt som respektive åtgärd ska resultera i.
- Planerna säkerställer inte att nämnden under planperioden når en ekonomi i balans, vilket ses som en brist.

Löpande återrapporering till nämnd

Revisionsfråga 4: Säkerställer hälso- och sjukvårdsnämnden att nämnden erhåller löpande återrapporering om beslutade åtgärder och dess effekt?

Iakttagelser

I hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag ingår att löpande följa utvecklingen inom nämndens ansvarsområden.

Vid revisionen 2023 konstaterades att nämnden tagit del av de uppdrag som beslutats. Granskningen visade ett utvecklingsbehov framför allt i fråga om vilka ekonomiska effekter åtgärderna förväntas generera. I granskningen framkom att det fanns svårigheter att följa upp ekonomiska effekter av vidtagna åtgärder.

Årets granskning visar följande:

Av föregående avsnitt framgår att nämndens åtgärder för att nå en ekonomi i balans återfinns dels i förvaltningsplan, dels i särskild åtgärdsplan. Inom ramen för granskningen har det skett en genomgång av nämndens protokoll för kalenderår 2024. Noterade iakttagelser återfinns i bilaga 1.

Av bilagan framgår följande:

- Nämnden har beslutat om att åtgärdsplanen ska arbetas in i förvaltningsplanen för 2025 och således följas upp inom ordinarie uppföljningsprocess.
- Nämnden har löpande tagit del av lägesrapporter avseende förvaltningens ekonomi under informationspunkterna "Muntlig information" och "Lägesrapport ekonomi".

- Den ekonomiska rapporteringen innehåller resultat för perioden, avvikelse mot budget samt årsprognos. Redovisning sker dels på totalnivå, dels per område.
- Rapporteringen lämnar information om pågående och genomförda åtgärder för att minska nämndens ekonomiska underskott.
- Redovisning har lämnats avseende förväntade ekonomiska effekter på kort och lång sikt samt kring uppkomna effekter under år 2024.
- Nämnden har även fått information från förvaltningen om att det krävs ytterligare åtgärder för att nå en ekonomi i balans år 2029.

Granskningen indikerar att nämndens uppföljning och återrapporering av vidtagna åtgärder har utvecklats sedan 2023 års revision.

Vid intervju framkommer att redovisningen av effekthemtagningar av olika åtgärder blivit bättre sedan föregående år.

Bedömning

Säkerställer hälso- och sjukvårdsnämnden att nämnden erhåller löpande återrapporering om beslutade åtgärder och dess effekt?

Ja.

Bedömningen baseras på följande:

- Nämnden kan belägga att den under perioden begärt och fått återrapporering som berör kostnadsbesparande åtgärder och dess effekt.
- Nämnden har förbättrat återrapporeringen sedan 2023 års revision.

Åtgärder för en ekonomi i balans

Revisionsfråga 5: Vidtar hälso- och sjukvårdsnämnden tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

Iakttagelser

Vid föregående års revision bedömdes hälso- och sjukvårdsnämnden inte ha vidtagit tillräckliga åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

I bilaga 1 återfinns en redovisning vilka beslut och åtgärder som nämnden vidtagit under granskningsperioden. Av bilagan framgår följande:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden har antagit en åtgärdsplan. Syftet med planen är att minska det ekonomiska underskottet inom nämndens ansvarsområden.
- Nämnden har lämnat uppdrag till förvaltningen respektive till enskilda befattningshavare inom förvaltningen. Syftet med uppdragen är att minska det ekonomiska underskottet inom nämndens verksamheter.
- Nämnden har informerat regionstyrelsen och regionfullmäktige om nämndens ekonomiska situation. Utifrån denna rapportering har fullmäktige lämnat uppdrag till nämnden att intensifiera sitt arbete med att minska uppkommet underskott.

- Vidtagna åtgärder har medfört vissa besparingar inom nämndens verksamheter. Effekterna har dock inte varit tillräckliga för att nå en ekonomi i balans.

Årets resultat för 2024 uppgår till -997,2 mnkr att jämföra med prognos per november om -1 045 mnkr. Underskottet är mindre än 2023.

Underskottet i lämnade prognoser under året är i stort oförändrat mot vad som anges i ekonomisk analys i förvaltningsplan 2024. Statsbidrag kopplat till vårdplatser, köpt vård samt inhyrd personal har gett större effekt än väntat vid prognostillfället i november.

Som tidigare nämnts i rapporten har regionfullmäktige i juni 2024 uttryckt att den accepterar att hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar ett underskott år 2025 på 800 mnkr. Motsvarande beslut framgår inte av regionplanen för 2024 eller i annat beslut, se inledande iakttagelser och utgångspunkter.

Bedömning

Vidtar hälso- och sjukvårdsnämnden tillräckliga åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans?

Nej.

Bedömningen baseras på följande:

- Nämnden har vidtagit åtgärder för att minska det ekonomiska underskottet inom dess ansvarsområden.
- Vidtagna åtgärder har inte varit tillräckliga för att skapa balans i nämndens ekonomi.
- Nämnden saknar alltfjämt en heltäckande plan för att nå en ekonomi i balans.

Vi rekommenderar att hälso- och sjukvårdsnämnden prioriterar ytterligare åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans.

Åtgärder utifrån uppsiktsplikt

Revisionsfråga 6: Vidtar regionstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt vid befarat ekonomiskt underskott?

Iakttagelser

Regionstyrelsens uppsikt regleras i kommunallagen och regioninterna styrdokument.

Vid revision 2023 bedömdes styrelsen endast delvis fullgjort uppsiktsplikten gentemot hälso- och sjukvårdsnämnden. Bland annat noterades att riktlinjer saknas som reglerar området. Vidare framhölls behovet att det inför budgetåret finns en balans mellan finansiering och verkliga kostnader. Vid obalans riskeras budgetens styrande effekt.

Region Västmanland redovisade ett negativt resultat på -607 mnkr för år 2023.

Årets granskning visar att regionstyrelsen under 2024 (§ 227) sett över interna styrdokument avseende styrelsens uppsikt. Granskningen visar att styrprocessen numera har tydliggjorts kring regionstyrelsens uppsiktsplikt.

Inom ramen för granskningen har det skett en genomgång av regionstyrelsens protokoll för år 2024. Noterade iakttagelser redovisas i bilaga 2. Av bilagan framgår följande:

- Regionstyrelsen har under 2024 fått återkommande ekonomirapportering som avser regionens samlade verksamhet.
- Regionstyrelsen har i samband med årsbokslut 2023 respektive ekonomirapportering under 2024 per februari, april och augusti vidtagit aktiva åtgärder med anledning av lämnad rapportering. Åtgärderna består huvudsakligen att lämna förslag till regionfullmäktige avseende uppdrag till regionstyrelsen och nämnder med anledning av att regionens verksamheter prognostiserar ett stort driftunderskott för verksamhetsåret 2024. Av delårsrapport 2 år 2024 framgår att regionen prognostiserar ett underskott på -690 mnkr för helåret (*årets resultat enligt balanskravet*).
- Regionstyrelsen konstaterar vid månadsrapport oktober att beslutade kostnadsdämpande åtgärder har börjat visa effekt, men ytterligare effekter av pågående och planerade åtgärder är nödvändiga för att nå en ekonomi i balans.

Granskningen indikerar att regionstyrelsens uppsikt avseende hälso- och sjukvårdsnämnden har fullgjorts på ett liknande sätt som under kalenderår 2023.

Bedömning

Vidtar regionstyrelsen åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt vid befarat ekonomiskt underskott?

Delvis.

Bedömningen baseras på följande:

- Regionstyrelsen kan verifiera att den vidtagit åtgärder med anledning av befarat underskott inom hälso- och sjukvårdsnämnden.
- Styrelsens åtgärder har bidragit till att prognostiserat underskott för år 2024 minskat. Åtgärderna har dock inte varit tillräckliga för att nå budgeterat årsresultat för 2024.

Vi rekommenderar att regionstyrelsen prioriterar ytterligare åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans.

Avslutning

Sammanfattande bedömning

Nedan redovisas revisionell bedömning för respektive delområde:

Granskningsområde	Bedömning	
Regler och riktlinjer för ekonomistyrning	Ja.	
Löpande kunskap om ekonomiskt läge	Ja.	
Plan för ekonomi i balans	Delvis.	
Löpande återrapportering till nämnd	Ja.	
Åtgärder för en ekonomi i balans	Nej.	
Åtgärder utifrån uppsiktsplikt	Delvis.	

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden har inte säkerställt att dess verksamhet bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under år 2024. Den interna kontrollen inom granskade områden bedöms inte vara helt tillräcklig.

Regionstyrelsens uppsikt avseende hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska förvaltning har inte helt varit tillräcklig under granskningsperioden.

Rekommendation

För framtiden bör följande rekommendation prioriteras:

- Att hälso- och sjukvårdsnämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att säkerställa att nämndens verksamhet kan bedrivas inom de ramar som fullmäktige gett för de kommande åren.

Bilagor

Bilaga 1: Hälso- och sjukvårdsnämnden

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-01-24 §9	Muntlig information om uppföljning av ekonomi samt presentation av åtgärder för att sänka kostnadsutvecklingstakten utöver budget.	-
2024-01-24 §10	Lägesrapport ekonomi. Rapporten innehåller information om regionstyrelsens beslut om att regionens nämnder ska redovisa ytterligare åtgärder för att sänka kostnadsökningstakten 2024.	Att till regionstyrelsen redovisa åtgärder för att sänka kostnadsökningstakten sker vid sammanträde 2024-01-30.
2024-01-24 §12	Hälso- och sjukvårdsförvaltningens förvaltningsplan 2024-2026.	Nämndens beslut 2023-11-13 § 141 om godkännande av förvaltningsplan upphävs. Beslut om att nämnden informerar fullmäktige om att nämnden ser svårigheter med att under 2024 bedriva verksamhet inom tilldelad ram. Nämndens förvaltningsplan för 2024-2026 godkänns under förutsättning att regionfullmäktige accepterar den utökade underskottsposten. Förvaltningsplan 2024-2026 översänds till regionfullmäktige. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen får i uppdrag att säkerställa ekonomiska effekter av åtgärderna under 2024 och framåt. <i>Som svar på nämndens yttrande beslutade regionfullmäktige 2024-02-13 § 12 att ge nämnden i uppdrag att intensifiera arbetet med ekonomisk effekthemtagning av pågående åtgärder så att underskottet minskar.</i>
2024-02-14 §22	Muntlig information om årsredovisning 2023 samt om pågående och genomförda åtgärder. Information lämnas även avseende den ekonomiska effekten av några effektiviseringsåtgärder samt tillkommande uppdrag i budgeten för 2024.	-

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-02-14 §24	Årsredovisning 2023	Beslut om att ge förvaltningsdirektören för hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering samt sänka kostnadsutvecklingstakten. Återrapport ska ske löpande till nämnden samt i lämpliga fall till regionstyrelsen.
2024-03-20 §35	Muntlig information om månadsrapporten per februari. Information lämnas om ekonomisk effekthemtagning samt om aktuella aktiviteter och projekt som väntas ge en årseffekt på totalt 137-162 mnkr. Information lämnas även om beslutat anställningsstopp inom regionen.	-
2024-03-20 §37	Månadsrapport februari 2024	Beslut om att notera avvikelser från budget per februari och den försämrade årsprognosen. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra föreslagna åtgärder under resterande del av året. Förvaltningsdirektören får i uppdrag att informera regionstyrelsen om rapporten. Nämnden beslutar även om att uppmärksamma regionfullmäktige på det prognostiserade underskottet per helår.
2024-04-24 §53	Muntlig information om det ekonomiska läget och pågående arbete med åtgärder.	-
2024-04-24 §54	Lägesrapport ekonomi till och med mars 2024	Beslut om att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan innehållande åtgärder samt en tidsplan för att hantera nämndens totala underskott, och till det delmål som kan mätas och följas upp kontinuerligt, i enlighet med pågående arbete kopplat till Q1-uppdraget från regionstyrelsen.
2024-05-22 §67	Muntlig information om arbetet med oberoende av hyrbemanning.	-

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-05-22 §70	Delårsrapport 1	Beslut om att notera avvikelserna mot budget för delår 1. Nämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att fortsätta genomföra föreslagna åtgärder under resten av året samt återkomma till nämnden gällande åtgärdsplan. Nämnden beslutar om att informera regionstyrelsen om det prognostiserade underskottet per helår samt kring arbetet med åtgärder och effekterna av dessa. Nämnden beslutar även om att uppmärksamma regionfullmäktige på det prognostiserade underskottet per helår och efterfrågar om fullmäktige accepterar det prognostiserade underskottet och de beskrivna åtgärderna eller kräver ytterligare åtgärder. <i>Som svar på detta noterar fullmäktige 2024-06-12 § 99 den försämrade prognosen från hälso- och sjukvårdsnämnden för delår 1 med oro. Fullmäktige förväntar sig att det prognostiserade underskottet minskar bland annat till följd av att sektorsbidragen betalas ut samt att hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställer effekter av beslutade åtgärder för att bryta trenden och särskilt belysa bemanningsfrågorna i kommande åtgärdsplan.</i> <i>Regionstyrelsen får även i uppdrag att noga följa nämndens resultatutveckling samt begära en redovisning av den åtgärdsplan inklusive tidsplan som hälso- och sjukvårdsnämnden gett i uppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektören att ta fram. Det är särskilt viktigt att fokus från regionstyrelsen ligger på den ekonomiska effekten av det som föreslås i åtgärdsplanen.</i>
2024-06-05 §77	Muntlig information om nuläget gällande ekonomin. Nämnden ges information om månadsvis utveckling per område samt om utfall och prognos för bruttokostnadsutvecklingen.	-
2024-08-28 §90	Muntlig information om nuläget gällande ekonomin. Nämnden ges information om tillgänglighet, belägningsgrad, antalet årsarbetare samt om den realiserade effekten efter juli av pågående sparuppdrag, arbetad tid och antal anställda, sjukfrånvaro och ekonomi.	-

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-08-28 §91	Lägesrapport ekonomi juli 2024	Beslut om att hälso- och sjukvårdsdirektören ska redovisa uppdraget med att ta fram en åtgärdsplan i samband med behandling av delårsrapport 2.
2024-09-25 §113	Nämnden får en återrapport av det uppdrag som hälso- och sjukvårdsnämnden gav 2024-04-24 § 54 gällande framttagandet av en åtgärdsplan innehållande åtgärder samt en tidsplan för att hantera nämndens totala underskott, och till det delmål som kan mätas och följas upp kontinuerligt, i enlighet med pågående arbete kopplat till Q1-uppdraget från regionstyrelsen. Vid sammanträdet presenteras en ekonomisk plan med möjliga besparingar under åren 2024 – 2029 samt en jämförelse med övriga regioners kostnadsnivåer efter åtgärderna. Nämnden får även information om att ytterligare åtgärder krävs än de som presenteras för att nå en budget i balans. Information lämnas även om delårsrapport per sista augusti 2024.	
2024-09-25 §114	Uppföljning av uppdrag från nämnden om åtgärder samt en tidsplan för att hantera nämndens totala underskott	Beslut om att anta den rapporterade åtgärdsplanen samt ge förvaltningsdirektören i uppdrag att arbeta in den i förvaltningsplanen 2025 och framåt. Förvaltningsdirektören ges även i uppdrag att informera regionstyrelsen och regionfullmäktige om rapporten.
2024-09-25 §116	Delårsrapport 2 till och med augusti 2024	Beslut om att notera avvikelserna från budget för perioden och helårsprognosen, som ligger i linje med tidigare lagd prognos korrigerat för sektorsbidrag. Förvaltningsdirektören får i uppdrag att till oktobernämnden ta fram en redovisning och analys av bemanningstal inklusive inhyrning per område och verksamhet samt en beskrivning av fortsatt arbete för att nå en nivå lägre än 2023 års budget. Förvaltningsdirektören får i uppdrag att även informera regionstyrelsen om delårsrapporten. Nämnden uppmärksammar regionfullmäktige på det prognostiserade underskottet i helårsresultatet. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att på nämnden i december redovisa det pågående arbetet med uppdraget att se över förvaltningens intäkter.

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-10-09 § 129	Muntlig information om uppföljning av uppdrag från nämnden avseende framtagandet av en redovisning och analys av bemanningstal inklusive inhyrning per område och verksamhet samt en beskrivning av fortsatt arbete för att nå en nivå lägre än 2023 års budget. Nämnden får information om olika åtgärder som utförts samt en redogörelse för arbetet med att bli oberoende av hyrpersonal. Information lämnas även om det fortsatta arbetet med att nå en lägre bemanning. Därtill får nämnden en ekonomisk uppföljning till och med september, inklusive statistik över tillgänglighet, beläggningsgrad, sjukfrånvaro och bruttokostnadsutveckling samt realiserad effekthemtagning av olika åtgärder och aktiviteter hittills under året.	
2024-11-13 §146	Muntlig information om månadsrapport till och med oktober 2024 samt uppföljning av olika nyckeltal. Den arbetade tiden beskrivs bland annat har ökat med motsvarande 29 årsarbetare. Antalet anställda inklusive inhyrd personal uppges även ha minskat något. Sjukfrånvaron ligger kvar på samma nivå som förra året.	
2024-11-13 §147	Månadsrapport till och med oktober 2024	Beslut om att notera avvikelsen från budget för perioden och helårsprognosen, som ligger i linje med tidigare lagd prognos. Förvaltningsdirektören får i uppdrag att inarbeta åtgärdsplan enligt tidigare uppdrag för balans mellan ekonomi och verksamhet i förvaltningsplanen inför 2025 och följande år.

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-12-04 § 158	Muntlig information om månadsrapport till och med november 2024. Bruttokostnadsutvecklingen beskrivs ha stigit något medan kostnader för inhyrd personal minskat. Information lämnas om det kvarvarande underskottet på -750 mnkr och åtgärder i det fortsatta arbetet för en förbättrad ekonomi. Nämnden får därtill information om uppdraget att ta fram förslag på intäktsökningar för regionen. Ett antal åtgärder presenteras, bland annat försäljning av strålbehandling, ökat utbud av rättspsykiatrivårdplatser, försäljning av ortopediska slutenvårdsoperationer, bildgranskning inom bröststradiologi samt försäljning av fysiologtjänster. Nämnden får även information om ekonomisk effekthemtagning och uppföljning av ett antal nyckeltal.	
2024-12-04 §161	Förvaltningsplan Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2025-2027	Beslut om att godkänna förvaltningsplan för hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2025–2027 med redovisat förtydligande. Förvaltningsplanen 2025–2027 översänds till regionfullmäktige. Hälso- och sjukvårdsnämnden konstaterar att budgeten för 2025 inte kommer att nå balans under året, men att den håller sig inom det i regionplan och budget konstaterade underskottet på 800 mnkr. Förvaltningsplan och budget 2025 följer också den åtgärdsplan som nämnden beslutade om 2024-09-25 §114. Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande får i uppdrag att teckna förvaltningsplan med förvaltningsdirektör.

Bilaga 2: Regionstyrelsen

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-01-30 §7	Muntlig information från ordföranden i hälso- och sjukvårdsnämnden. Information lämnas om planerade åtgärder inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen för att minska kostnadsökningstakten under 2024. Verksamheterna ska på enhetsnivå ha varit engagerade i att ta fram åtgärder som preliminärt kan ge cirka 33 mnkr. Regionstyrelsen erhåller även information om olika scenarier för hälso- och sjukvården där utvecklingen simulerats med olika förutsättningar.	
2024-01-30 §17	Målbild för hälso- och sjukvården 2029	Regionstyrelsen <i>föreslår</i> till regionfullmäktige att anta konkretiserad målbild för hälso- och sjukvården 2029. Konkretiserad målbild för hälso- och sjukvården 2029 ska utgöra grund och vägledning för hälso- och sjukvårdsnämnden, och i relaterade fall regionstyrelsens och övriga nämnders vidare arbete.
2024-01-30 §18	Uppdrag med anledning av hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltningsplan 2024-2026.	Regionstyrelsen <i>föreslår</i> till regionfullmäktige att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att intensifiera arbetet med ekonomisk effekthemtagning av pågående åtgärder så att underskottet minskar.
2024-03-05 §43	Redovisning av uppdrag från styrelsen till och med 2023-12-31. En lägesrapport gällande uppdrag som styrelsen lämnat till regiondirektören och/eller förvaltningsdirektörerna redovisas.	Styrelsen beslutar att godkänna redovisningen.
2024-04-09 §50	Anmälningar för kännedom. Styrelsen tar del av hälso- och sjukvårdsnämndens månadsrapport per februari.	Månadsrapporten läggs till handlingarna.

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-04-09 §51	Muntlig information från ordföranden i hälso- och sjukvårdsnämnden samt hälso- och sjukvårdsdirektören gällande nämndens ekonomi. Hälso- och sjukvårdsdirektören presenterar statistik kring bland annat tillgänglighet, beläggning, sjukfrånvaro och resultat till och med februari samt information om framtagna målbild för hälso- och sjukvården år 2029.	
2024-04-09 §59	Månadsrapport februari 2024 - Regionen totalt.	Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att noga följa den ekonomiska utvecklingen inom hälso- och sjukvården samt att i samband med delår 1 redovisa ekonomiska effekter av redan beslutade åtgärder för en ekonomi i balans, exempelvis anställningsstopp och minskning av hyrpersonal.
2024-04-09 §61	Årsredovisning 2023 - Regionen totalt.	Regionstyrelsen <i>föreslår</i> till regionfullmäktige att besluta att det negativa balanskravsresultatet om 607 mnkr återställs genom upplösning av tidigare gjorda avsättningar för att täcka tillfälliga kostnadsökningar eller intäktsminskningar. Regionstyrelsen <i>föreslår</i> även att fullmäktige i beslutspunkt ska ange att fullmäktige ser allvarligt på det ekonomiska läget och uppmanar nämnder och styrelse att säkerställa effekt av pågående och beslutade åtgärder. Separat hållbarhetsredovisning för 2023 biläggs årsredovisningen. Årsredovisning för år 2023 godkänns.
2024-05-28 §93	Regionstyrelsen erhåller en muntlig föredragning av hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska lägesrapport. Information lämnas om olika orsaker till förändringar i prognos mellan februari och april samt att föredragen berättar om olika åtgärder för bättre ekonomi samt går igenom nyckeltal av olika slag.	

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-05-28 §104	Delårsrapport 1 2024 - Regionen totalt.	Regionstyrelsen noterar den försämrade prognosen för hälso- och sjukvårdsnämnden för delår 1 med oro. Utifrån ett uppsiktspliktsperspektiv anger styrelsen att det inte är möjligt att acceptera ytterligare försämring. Regionstyrelsen förväntar sig att underskottet minskar bland annat till följd av att sektorsbidragen betalas ut samt att hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställer effekter av beslutade åtgärder för att bryta trenden och särskilt belysa bemanningsfrågorna i kommande åtgärdsplan. Regionstyrelsen <i>föreslår</i> till regionfullmäktige att i beslutspunkt notera att det ekonomiska läget är allvarligt och att det fortsatt ställs krav på kostnadsrestriktivitet för alla nämnder och förvaltningar. Effekter av rådande anställningsstopp uppges även behöva uppnås för att regionen ska undvika ett återställningskrav. Regionstyrelsen <i>föreslår</i> även att regionfullmäktige noterar den försämrade prognosen från hälso- och sjukvårdsnämnden för delår 1 med oro. Fullmäktige förväntar sig att det prognostiserade underskottet minskar bland annat till följd av att sektorsbidragen betalas ut samt att hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställer effekter av beslutade åtgärder för att bryta trenden och särskilt belysa bemanningsfrågorna i kommande åtgärdsplan. Regionstyrelsen får i uppdrag att noga följa hälso- och sjukvårdsnämndens resultatutveckling. Regionstyrelsen ska begära en redovisning av den åtgärdsplan inklusive tidsplan som hälso- och sjukvårdsnämnden gett i uppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektören att ta fram. Det är särskilt viktigt att fokus från regionstyrelsen ligger på den ekonomiska effekten av det som föreslås i åtgärdsplanen. Delårsrapport 1 per april 2024 läggs till handlingarna.
2024-06-14 §121	Anmälningar för kännedom. Regionstyrelsen tar del av hälso- och sjukvårdsnämndens delårsrapport 1.	
2024-09-03 §130	Anmälningar för kännedom. Regionstyrelsen tar del av hälso- och sjukvårdsnämnden protokoll från juni.	
2024-10-01 §156	Anmälningar för kännedom. Regionstyrelsen tar del av hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från augusti.	

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-10-01 §157	Regionstyrelsen erhåller muntlig information från hälso- och sjukvårdsnämnden kring nämndens ekonomi och arbetet med pågående åtgärder. Ordförande för hälso- och sjukvårdsnämnden redogör för nämndens delårsrapport till och med augusti 2024. Hälso- och sjukvårdsdirektören föredrar förvaltningens åtgärder för att förbättra ekonomin. En åtgärdsplan presenteras på nästa styrelsesammanträde.	
2024-10-01 §170	Delårsrapport 2 till och med augusti 2024 - Regionen totalt.	Regionstyrelsen <i>föreslår</i> till regionfullmäktige att i beslutspunkt notera att det ekonomiska läget fortsatt är allvarligt, att ytterligare effekter av åtgärder kopplade till beslut om generell kostnadsrestriktivitet och anställningsstopp måste uppnås under 2024 och gäller för samtliga nämnder och förvaltningar. Regionstyrelsen föreslår att regionstyrelsen och samtliga nämnder får i uppdrag att utöver säkerställande av kostnadssänkande åtgärder, också säkerställa effekter av mer långsiktigt förändringsarbete för ökad effektivitet. Regionstyrelsen och nämnder får i uppdrag att prioritera pågående åtgärder som har en kostnadsreducerande effekt och sänker regionens kostnadsutvecklingstakt. Regionstyrelsen får i uppdrag att fortsatt noga följa nämnders och förvaltningars resultatutveckling samt förändringsarbete för ökad effektivitet. Region Västmanlands delårsrapport 2 per augusti 2024 läggs till handlingarna.
2024-10-22 §178	Anmälningar för kännedom. Regionstyrelsen tar del av delårsrapport 2 för hälso- och sjukvårdsförvaltningen	
2024-10-22 §179	Regionstyrelsen får muntlig information från ordföranden i hälso- och sjukvårdsnämnden samt från hälso- och sjukvårdsdirektören. Information lämnas om arbetet med åtgärder för en förbättrad ekonomi inom hälso- och sjukvården samt om nämndens plan för arbetet. En jämförelse presenteras även med andra regioner gällande effekter på kostnad per invånare av besparingar. Styrelsen får även information om arbetet med bemanningstal inklusive inhyrd personal.	

Datum, ärende	Rapportering	Beslut
2024-11-19 §210	Månadsrapport oktober 2024 - Regionen totalt.	Regionstyrelsen noterar att beslutade kostnadsdämpande åtgärder har börjat visa effekt både vad gäller driftskostnader och bemanning, men ytterligare effekter av pågående och planerade åtgärder är nödvändiga för att nå en ekonomi i balans. Region Västmanlands månadsrapport per oktober 2024 läggs till handlingarna.
2024-12-10 §218	Anmälningar för kännedom. Regionstyrelsen tar del av hälso- och sjukvårdsnämnden protokoll från november.	

2025-03-07

Henrik Fagerlind

Uppdragsledare

Carin Hultgren

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2024-05-17. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.